

Importante măsuri în sprijinul școlii

Recentele măsuri luate de Consiliul Central al Sindicatelor, Ministerul Învățământului și Culturii și C.C. al U.T.M. cu privire la patronarea școlilor de cultură generală de către întreprinderi și instituții arată că în țara noastră problemele școlii capătă pe fiecare zi tot mai multă importanță, că educarea și instruirea oamenilor de toate vîrstele fiind o chestiune de interes general solicită colaborarea tuturor factorilor de răspundere.

Dezvoltarea economiei noastre naționale într-un ritm nemăslinuit pînă astăzi și perfecționarea mijloacelor de producție, ca urmare a ultimelor descoperiri științifice, impun ridicarea nivelului în învățămîntul de cultură generală, și, îndeosebi, legarea lui de activitatea practică. În lumina direcțiilor trasate de Congresul al II-lea al P.M.R. și pe baza Hotărîrii C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri nr. 1380/13, VII, 1957, Consiliul Central al Sindicatelor, Ministerul Învățămîntului și Culturii și C.C. al U.T.M. au luat importante măsuri privind condițiile în care se face patronarea școlilor de cultură generală de către întreprinderi și sarcinile ce revin altor întreprinderi și școlilor.

Instrucțiunile elaborate în acest scop subliniază în primul rînd necesitatea ca întreprinderile industriale, G.A.S., S.M.T. și sanctiile mari să ia în patronare una sau mai multe școli și case de copii. Luarea în patronare se face în mod organizat, pe baza recomandării școlilor de cultură și a școlii de învățămînt și cultural, împreună cu consiliile sindicale locale și organele U.T.M. Totodată, se arată că organele sindicale de învățămînt și școlii au datoria de a se îngriji ca unitățile productive care patronază școli de cultură generală să-și concentreze atenția în direcția sprijinirii introducerii elementelor de politehnizare în învățămînt.

Se arată în același timp în ce constă acțiunea de patronare. Astfel, sînt prevăzute măsuri de ajutorare a școlilor patronate, prin organizarea de ateliere proprii și înzestrarea laboratoarelor, muzeelor și Țărenurilor experimentale, precum și utilizarea acestora cu mașini, unelte, organe de mașini, pușeti, semănte etc. În cazul cînd nu există posibilități de organizare a unor ateliere pe lângă școli, întreprinderile vor pune la dispoziția școlilor, pentru practică, atelierele

(Continuare în pag. 2)

Gazeta învățămîntului

organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Anul IX, Nr. 442

Vineri 1 noiembrie 1957

4 pagini 25 bani

LENIN și tineretul

Se împlinesc treizeci și opt de ani de cînd, la cea de a doua aniversare a revoluției, Lenin adresa oamenilor muncii din Uniunea Sovietică și, în rîndurile lor, schimbului tînăr al detașamentului luptătorilor partidului, chemarea: „În acest moment greu, nîm contăm pe voi și vă chemăm în rîndurile noastre ca să lăuați asupra voastră toată povara construcției staționale”. Erau timpurile aspre ale războiului civil și ale luptei împotriva abgardonștilor și intervenției imperiale.

În focul acestei lupte s-a călît tînăra generație de luptători și constructori ai noii societăți. Lenin vedea în ea un uriaș rezervor de forță a socialismului: „Știm — spune el — că există rezerve de zeci și sute de mii de tineri muncitori și Țăranii care au văzut și cunosc vechiul jug al societății burgheze și moșierești, care au văzut greutățile fără seamn ale construcției, care au văzut ce eroi a dat primul contingent de activiști în 1917 și în 1918 și care vin spre noi în număr cu atît mai mare, cu o abnegație cu atît mai mare, cu cit greutățile noastre sînt mai mari”. Încercat în luptă, tineretul sovietic a fost chemat apoi să participe la marea operă de fărîmire a bazelor socialismului în tînăra Republică Sovietică.

O nouă etapă de dată aceasta constructivă, pașnică, mobiliza forțele poporului sovietic — și Lenin se adresa din nou tinerii generații. Chemarea sa avea, de dată aceasta, o dublă semnificație. Pe de o parte, înălțarea marelui edificiu al societății noi cerea o încordare de forțe nemăslininită, care trebuia să răstoarne toate prevederile reci, toate societățile scolice, toate normele prestabile. Un întreg uriaș popor avea să dezlănțuie această energie nebănuită și, din mijlocul său, îndeosebi elementul cel mai dinamic, cel mai capabil de avînt și de neobosit efort creator — tineretul. De aceea tineretul era chemat să-și aducă contribuția de constructor și luptător pe frontul construirii noii societăți, al fărîmării bazelor socialismului.

Pe de altă parte, acest tineret descătășat, încadrat cu toate puterile și cu tot elanul său în efortul întregului popor, constituia el însuși o parte a marelui edificiu care se înălța. Participînd la construirea noii societăți, tineretul sovietic își contura totodată propriul său profil. Către această fîntîna tîndea Lenin atunci cînd, vorbind la cel de-al treilea congres al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia, definea sarcinile tineretului revoluționar. Gîndindu-se la perspectivele de dezvoltare ale celor care aveau să intre în muncă, purtînd pe umerii lor răs-

punderea construirii efective a noii societăți, Lenin sublinia condiția esențială pentru realizarea acestei sarcini: învățătura. „Trebuie să spun — declara Lenin — că aceste sarcini ale tineretului în general și ale uniunilor tineretului comunist și oricăror altor organizații în special, ar putea fi exprimate printr-un singur cuvînt: sarcina constă în a învăța”. Tineretul era chemat să participe efectiv la procesul muncii constructive; dar, pentru realizarea acestui obiectiv, el trebuia să-și însușească știința modernă, tehnica modernă.

Spre deosebire de generația precedentă, a cărei sarcină principală fusese aceea de a participa la răsturnarea vechii orînduirii, tînăra generație era chemată acum să pornească o uriașă muncă constructivă, să înlăture rămînerile în urmă și neajunsurile războiului, să ajungă din urmă și să depășească stadiul la care ajunseser stările mai înaintate. Stabilind că învățătura este sarcina de bază și condiția esențială a realizării celorlalte sarcini, Lenin analiza cu profunzime sensul nu ce trebuia dat învățării și perspectivele sale. Două probleme se puneau în legătură cu aceasta, îndeosebi: ce trebuia să învețe tineretul, și cum trebuia el să învețe. Răspunzînd la prima întrebare, Lenin definea înțelesul global conținutului învățării pe care trebuia să-și însușească tînăra generație, „...întregul tineret care vrea să treacă la comunism trebuie să învețe comunismul” — spunea el. Apoi, noțiunea aceasta, pentru a cărei înțelegere nu e suficientă o adeziune sentimentală și de principiu, se concretiza, se definea în toată complexitatea ei. Definirea mergea înțelesul negare sensului îngust, limitat și, deci, nejust al conținutului învățării. Lenin atrăgea luarea aminte a tineretului că a învăța comunismul nu înseamnă de fel numai a-ți însuși suma cunoștințelor expuse în manuale, în broșurile și operele comuniste. Dacă tineretul s-ar mulțumi să-și însușească în acest mod mecanic rezultatul gîndirii altora, atunci — spunea Lenin — „am putea căpăta precum ușor niște lăudaroși sau bucheri comunisti, iar lucrul acesta ne-ar pricinui numai pagube și neajunsuri...”. Primejdia cea mare care ar rezulta dintr-o asemenea pregătire ar consta în incapacitatea de a rezolva în spiritul profund al comunismului problemele pe care le ridică viața. Dar construirea noii societăți avea nevoie de oameni capabili să rezolve în adîncime problemele vieții.

BIANCA BRATU

(Continuare în pag. 3)

P. BELOUSOV: Lenin și delegații la cel de al III-lea Congres al Comsomolului.

În acest număr :

- Din istoria marilor prietenii, de MIRCEA ȘTEFAN • Ecourile ale Marelui Octombrie în rîndurile incălzitorii noastre, de conf. univ. TIBERIU TRUTZER
- Alergie de partid, de ELENA BALILESCU • Stăruința tinerilor naturalisti, de IOAN PETRĂSCU • Pregătirea practică a pedagogilor, de IOAN DRĂGAN • Știința sovietică, dintr-o convorbire cu acad. A. NESMEIANOV • 30 de zile în România de astăzi, de CRISTINA HERRERA.

DIN TOATĂ INIMA

Dîmneața de octombrie se vestește caldă, plăcută. Învăluită într-un abur ușor de ceață, clădirea impunătoare a școlii medii „L. Caragiale” din București își așteaptă tăcută, solemnă, elevii. Mai este aproape un ceas pînă la începerea orelor de curs. Pe coridoare, în clase, nici un zgomot. Pînă și bătrînul portar, așezat pe un scaun, în fața ușii de la intrare, și-a lăsat capul în pleoacă, lurt de vise.

Deodată ușa se deschide și doi băieți bruni, cu obraji îmbujorați, se îndreaptă grăbiți spre sala de festivități. O clipă, portarul sare speriat în picioare, dar recunoscîndu-i, se lasă din nou pe scaun, picotînd. Peste cîteva minute, în coridoarele liniștite răsună un acord scurt de pian. Apoi se înalță vibrațiile unei voci calde, ușoare, de tenor.

Aici, în sala de festivități, i-am găsit, după aproape un ceas, pe irăzii Bobescu. Au venit să repele polipului de cîntece reușite pe care-l pregătesc împreună pentru festivitatea dată de școală în cîntecul zilei de 7 Noiembrie. După ce clopoțelul anunță ora de intrare, cei doi se îndreaptă spre clasă. Cel mare, însă, nu se grăbește.

— Nu mergi la cursuri? îl întreb. El roșește, se fisticșele. — Să vedeți — îmi răspunde — eu am absolvit anul trecut. Totuși... acum... în Luna pînă, cînd au loc atîtea manifestări interesante... vin aici din toată inima.

„Din toată inima”... Aș putea spune că acesta e rețenul pe care-l simți plîndind peste tot, pe care îl vezi pe fețele tuturor — elevi, profesori, dirigenți — pe care îl citești în ochii lor și a cărui semnificație o desprind mai ales din lăptele săvîșite de ei în aceste zile ale Lunii prieteniei.

Într-o clasă alăturată, un bărbat înalt, slăbuc, cu chipul blind, vorbește unui grup de elevi cam așa: — Aveți grijă, băieți. Feriți-vă de sablon. Gîndiți-vă bine cum puteți interpreta mai original, mai profund. Concursul n-o să fie de loc ușor... Gîndiți-vă bine! — și se uită într-un anume lă la cei doi băieți dintr-o oală, așezați în banca-nți — Mihai Sînzaru și Mario Ricci. Ei se numără printre cîștigătorii concursului de desen organizat în vara aceasta între școli, în cîntecul zilei, copilului. Unele lucrări ale lor au fost expuse și în Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin”. În ei își pune nădejdea de dată aceasta profesorul Ion Cîrdei.

La standul de cărți năvdesc cei dintr-una nouă și într-o clipă povestirile lui Șolohov se epuizează.

În timp ce profesora Grațela Ștefan împarte, pe clase, fișele aduse pentru filmul „Crucișătorul Potemkin”, bătrînul profesor de istorie, Ștefan Lungu, își pregătește materialul pentru o conferință, iar Eugen Stoian, profesor de limba rusă, răsfoiește, preocupat, operele lui Puskin, cu intenția de a alege, pentru elevii care și-au exprimat dorința să recite, versuri cu mai ușoare și mai frumoase. „Balețele” clasei a șaptea își revăd costumele multicolore pentru dansurile sovietice, iar instructorul Dane numără pentru a nu știe cîta oră cravatele ce trebuie înnateate subolii pionieri.

Jos, la subsol, laboratorul de fizică, Vladimir Cîrdei dintr-una se ca, un băiat subțil, cu ochii negri, vii, liul profesorului de desen, mesterește cu multă inimă la un aparat.

— Fiecare cu pasiunea lui — îmi spune el — și ochii negri îi lucesc inteligent. Tata cu desenul, eu cu chimia și fizica. Și îmi întinde un electrometru, nu cu mult mai mare decît o cutie de chibrituri. Vladimir s-a angajat să dea dea acest aparat în cîntecul Lunii prieteniei. Și, într-adevăr, noul electrometru a intrat acum în rîndul materialelor didactice confecționate de elevi pentru laboratorul școlii.

STELA NEAGU

(Continuare în pag. 2)

Despre lectura copiilor

U na din marile realizări ale regimului nostru democrat-popular este, fără îndoială, și dezvoltarea literaturii pentru copii. S-au publicat în ultimii ani opere valoroase, în ediții de zeci de mii de exemplare. Un loc de frunte s-a acordat clasicii literaturii noastre: poeziile lui Eminescu și Coșbuc, accesibile copiilor, au apărut în ediții de o rară frumusețe; la fel povestirile lui Creangă, schițele lui Caragiale sau povestirile lui Mihail Sadoveanu. S-au tradus cele mai cunoscute opere ale literaturii universale, s-a făcut cunoscută și iubită minunata literatură sovietică pentru copii și tineret, s-a încurajat dezvoltarea literaturii originale pentru cei mici, noi cadre de scriitori alăturîndu-se celor consacrați.

O însemnată deosebire pentru răspîndirea cărții și stimularea lecturii o au secțiile pentru copii ale bibliotecilor sîtătorilor populare regionale, raionale și orașenești. Pentru prima dată în țara noastră au fost organizate săli de lectură speciale pentru copii și secții de împrumut dotate cu toate cărțile care au apărut în domeniul literaturii pentru copii și tineret.

Este drept că și în trecut unii scriitori și educatori, plini de entuziasm, au încercat să înființeze biblioteci publice pentru copii. Dar entuziasmul lor n-a găsit sprijinul și înțelegerea oficialităților. Unul dintre acești iubitori de copii, profesorul Apostol Culea, amintește, plin de amărăciune, împrejurările în care o sală de lectură pentru copii, care a funcționat în București pe strada

Uranus, a trebuit să fie închisă după cîteva luni. „Biblioteca de copii este tot o școală, dar o școală a orelor libere, o școală în afara de școala obligată...”

La noi s-a pornit cu una — o casă modestă în strada Uranus, cu Zara Ileana ca bibliotecară, dar nemăslinind detașată pe anul 1937 nu mai putea funcționa.

Au bătu micii cititori la ușa căsuței lor primitoare, în cîteva după amieză. Și dacă au văzut ei că nu se deschide, s-au dus iar la jocurile pe maidane, în grăja nîmănuia.

Regimul democrat-popular, care acordă copiilor o grijă atentă, plină de căldură, se interesează îndeaproape și de lectură lor. În șase ani de la apariția legii care hotără înființarea bibliotecilor pentru copii, s-au organizat asemenea secții în toate centrele de regiuni și în foarte multe centre raionale din țara noastră. Numărul cititorilor copii a crescut într-un ritm vertiginos. La Iași, de exemplu, sec-

ția pentru copii avea, în ianuarie 1955, 878 de cititori, pentru ca în luna august a aceluiași an să ajungă la 2.270 de cititori. La Sibiu existau, în septembrie 1953, 1322 de cititori copii, pentru ca în luna mai 1956 ei să atingă numărul de 2749. În asemenea ritm a crescut numărul cititorilor la cele mai multe dintre bibliotecile pentru copii recent înființate.

Autorul acestui articol a întreprins un studiu referitor la lectură copiilor și din datele obținute a putut face cîteva constatări semnificative.

Numărul mare de copii cititori trebuie să ne bucure, căci influența lecturii asupra copiilor este binecunoscută din multe puncte de vedere. De altfel s-a constatat, printr-o anchetă întreprinsă în cîteva regiuni din țară, că cei mai mulți dintre cititorii harnici sînt și cei mai buni și mai disciplinați elevi la școală. Dar o analiză mai adîncă ne ajută să desprindem situații diferite în categoria acestor cititori. Există printre copii cititori cu posibilitatea de a-și alege cartea preferată, datorită lecturii lor anterioare. Ei sînt ajuțiți, în alegerea cărților, și de sîntăruile pe care le primesc din partea părinților sau a profesorilor.

Dar majoritatea nu o formează această cititori, ci aceia care citesc la întîmplare orice carte le cade în mînă. Este drept că pentru copiii

Conf. univ. ILIE STANCIU

(Continuare în pag. 3)

Vești din munca sindicală

Undeva, într-o comună din raionul Gura Jiului — poate la Sadova, poate la Gighera, poate la Cirna — la capătul unei ulițe strîmte și colite, într-o curte cu pomi și brazde de flori în fața, se zîla o casă mai răsărită, albă, poartă de curînd în care, spre seară, o gospodină roboțeste de zor, aranjînd grăbiți lucrurile din cea mai frumoasă încăperă. Peste cîteva minute vor sosi oaspeții: membrii cercului de citit, care se întîlnesc aici cu regularitate. Ca de obicei, va veni un profesor sau un învățător, se va discuta, se va citi. Este un lucru care s-a transformat de mult într-o obișnuință a Țăranilor din sat, o obișnuință tot atît de îndrăgită ca și aceea a conferințelor și manifestărilor de la cîmînele culturale ca și munca brigăzilor agitație, ca și discuțiile din după amiezile de sîrbătoare cu învățătorii și profesorii.

Aceste obișnuințe au devenit atît de firești încît par a fi lucruri a căror existență și împlinire este pentru oarecine locului de la sine înțeleasă. Sînt puțini cei care bănuiesc că înăpăia lor se află o acțiune sistematică organizată de comitetul raional sindical, al cărui președinte notează în lușă, în rîspîmțiu dintre rezolvarea a două probleme sindicale, într-o corespondență de presă, roadele acestor fenomene care înviorază de cîteva timp viața satului.

„Cadrele didactice din raionul nostru au muncit neobosiți în acțiunea pentru transformarea socialistă a agriculturii. Organizațiile sindicale ale muncitorilor din învățămînt au antrenat membrii de sindicat într-o muncă susținută și activă de culturalizare... În comuna Măceșul, membrii de sindicat și-au îndeplinit angajamentul de a contribui la cooperativizarea celor încă 68 ha, ce mai rămăseseră necooperativizate, antrenînd pionierii în munca de lămurire și organizînd vizite de felicitare la casele proșperilor colectivști...”

În împlinirea celui de-al IV-lea Congres al S.M.I.C., comitetul sindical raional de învățămînt din Rîmnicul Vilie, a hotărît să intensifice munca cultural-artistică. Corul și orchestra din raion, își desfășoară regulat repetițiile. Se învață noi cîntece, dansuri și piese în vederea îmbunătățirii repertoriilor. Au fost programate numeroase deplasări ale corului și orchestrei la întreprinderile din oraș. Se vor prezenta festivaluri la întreprinderea de pielărie și încălțăminte „11 Lunie” și la întreprinderea „Iprofil”, în cîntecul muncitorilor fruntași din aceste întreprinderi.

La gospodăriile agricole colective din Păușești-Măglași și Vlădești cadrele didactice vor expune în fața colectivităților conferința „Ce a adus Marea Revoluție Socialistă din Octombrie agriculturii sovietice”, apoi se vor prezenta programe ar-

tistice în cîntecul colectivștiilor. La Copăcel-Riureni, brigada artistică de gîtație și echipa de joc se pregătesc temeinic în vederea festivităților ce urmează să le dea în cîntecul zilei de 7 Noiembrie. La Gavora, echipa de teatru din cadrul grupei sindicale face repetiții regulate cu comedia „Găilele”. De asemenea, echipa de teatru de la Brezoi și de la Călimănești-Jibea se pregătesc cu sîrguință pentru prezentarea pieselor „Năpasta” și „Omul care a văzut moartea”.

De la comitetul sindical raional din Buzău aflăm că aici se acordă o mare atenție ridicării nivelului de pregătire al pedagogilor. Toate cadrele didactice au fost încadrate în învățămîntul politic. În cele 5 de cercuri constituite astfel au fost organizate un număr de peste 600 de cursuri. Comitetul sindical organizează regulat pentru cadrele didactice variate manifestări culturale. În fiecare săptămînă la clubul sindicatului se țin conferințe și sînt prezentate filme, se prezintă spectacole ale formațiilor artistice de amatori, cor, orchestră, teatru, balet, soliști vocali și instrumentiști.

Comitetul sindical raional din Pucioasa s-a preocupat mult, în ultimul timp, de organizarea consfătuirilor de producție pe diverse teme legate de munca celor mai acute ivite în munca profesională a membrilor de sindicat. Cităm cîteva dintre acestea: „Munca pentru îndeplinirea planului de școlarizare”, „Lecția în formă de bază a procesului de învățămînt”, „Sarcinile membrilor de sindicat în noul an școlar și planificarea activității în școală” etc.

Pe plan cultural a fost intensificată activitatea corului, cadrelor didactice și a echipelor de dansuri și teatru. Echipa de teatru a comitetului sindical raional a făcut numeroase deplasări în raion, prezentînd spectacole cu piesa de teatru „Ochiul babei”.

La comitetul raional Strehăia se organizează schimburi de experiență în legătură cu realizarea învățămîntului politehnic și predarea diferitelor discipline. Iau parte la schimb de experiență școlile de 7 ani din comunele: Timna, Deleni, Rocoșeni, Bicles, Ștîngăușca etc. Profesori ca Drăgoi Milcu, Constantin Izbășoiu, Aurel Tudose și alții împărtășesc colegilor lor metodele și experiența personală.

La școala de 7 ani din comuna Brezinea se va organiza o consfătuire la care vor participa numeroase școli din raion. Cu acest prilej cadrele didactice vor cunoaște experiența unor învățători fruntași ca Gh. Boteșcu și I. Balaban, care au obținut succese în încheierea colectivului de elevi.

(Continuare în pag. 2)

Din istoria marii prietenii

Luna prietenii romino-sovietice, bogată în mîncă de istorie, ne prilejuiește adesea și o privire retrospectivă asupra relațiilor care au existat în trecut între poporul nostru și popoarele care astăzi construiesc comunismul. Marea prietenie care ne leagă de aceste popoare are rădăcini adînci în istorie. Poporul nostru a luptat adesea, de-a lungul veacurilor, împotriva exploatareii săi și a coteropilor străini. În strînsă alianță cu Rusia și Ucraina, Frația în luptă a făcut să se dezvolte și relații culturale frățești. Aceste relații s-au manifestat larg și pe planul învățămîntului, în cele ce urmează vom prezenta câteva din momentele istorice care ilustrează legăturile pedagogice romino-sovietice.

1640

„Venind pe mult bătutul drum dinspre Kiev, pe porțile lașului intra o caravană. Căruțele negustorilor cu coșurile erau încărcate cu obîșnuitele mărfuri care se aduceau de pe întinșurile Rusiei: blănuri scumpe și îngrișii tăbăcite, fierărie lucrată artistic, postavuri, cărți, țoane zugrăvite cu mult meșug. Dar pe lângă toate acestea, unele căruțe cuprîndeau o încărcătură cum nu se mai văzuse pînă atunci pe ținutul Moldovei: teacuri pentru țipăritul cărților, hîrtie de țipar și litere turnate. Căldorii cu totul neobișnuiți, pe aceste drumuri însoțeau nemăvăzută încărcătură: dascăli cu multă învățătură și priceputi tipografi, adunători și așezători de cușine.”

Un document dat mai tîrziu de Gheorghe Ștefan Vodă arată că înainte de venirea dascălilor din Kiev era „lipsă de dascăli buni învățători în țara noastră, fără de care foarte mult pămîntul pătîmese și se întinea fără învățătură cărții”. Tocmai de aceea, Vasile Lupu hotărînd să înființeze un colegiu, s-a adresat arhiepiscopului Kievului, Petru Movilă, roșin de origine, cerîndu-i să trimită „dascăli buni și rîtinoși la învățătură” care „să fie spre învățarea și luminarea minții copiilor pămîntului nostru”.

Colégiul s-a deschis într-o clădire trîncă, de piatră pe ulița Ciobătoarească, în apropiere de Hleșteul Bahiului. Organizarea școlii și planul învățăturii aveau drept model colegiul din Kiev. Se făceau cursuri de gramatică, istorie, aritmetică, geometrie, muzică, poezie etc. Se predă în limbile slavonă, latină, greacă, rusă și — pentru prima oară — în limba

romină. Gh. Asachi a subliniat mîncă cu entuziasm că „acesta este primul înființat în care limba romină a început a fi organul învățămîntului public, în care s-au cultivat cu ardor”. Primele tipărituri rominești din acea vreme au fost și primele cărți pe care au învățat elevii în limba lor. Pe lângă colegiu s-a înființat și o bibliotecă cu manuscrise și tipărituri în rominește, în ucraïneană și în alte limbi. În fruntea colegiului se afla Sofronie Pociabîi, fostul rector al colegiului din Kiev, pe care documentele vremii îl consideră „unul din învățătorii cei mai însemnați”. Dintre ceilalți profesori este cunoscut Ighiaiv Ievlevici care va trece mai tîrziu ca profesor la colegiul din Kiev.

Cine a predat rominește? Este posibil să fi predat Eustratie Logofătul sau Simion Dascădul. Desigur că adesea le-a vorbit elevilor și sfîtosul Varlaam, în graul său limpede, și poate le-a vorbit și Grigore Ureche, care-și scria cronică cu scop educațional. „Să rămîie feciorilor și nepoșilor să le fie de învățătură, despre cele rele să se lerească și să se scoalească, iar pe cele bune să urmeze și să se învețe și să se îndrepteze”.

Dintre elevii colegiului merită amintit Nicolae Mileșcu, care a devenit un mare cărturar și prieten al Rusiei.

1831

„Generalul Pavel Kiseleff este supărat. A venit cu intenția să realizeze un vast program de reforme, dar marii boieri îl împiedică, lată de peste doi ani e pace și toșii școlile nu s-au deschis. Generalul se așază la masă și își începe epistola către Eforia școlilor: „Doresc să am un raport amănunțit asupra școlilor publice și invit Eforia a-mi da informații exacte alit asupra celor care există, cit și asupra celor ce rămîn de făcut, conform regulamentului. O invita în același timp să ia toate măsurile ce depind de ea, spre a repara timpul pierdut cu suspendarea studiilor...”

Din fîcricie, generalul Kiseleff și-a găsit doi minunați colaboratori care l-au ajutat în opera de dezvoltare a învățămîntului rominește: Petre Poenaru în Țara Rominească și Gheorghe Asachi în Moldova. Regulamentul organic, deși îi menține pe clăcași în jîg, cuprinde și o serie de măsuri menite să ajute progresul.

Pentru prima oară învățămîntul a fost legiferat și organizat sub forma unui sistem cuprînzînd toate gradele, de la cel elementar la cel superior. Regulamentul stabilit în 1831 a făcut reșchizitorul învățămîntului burghez-mosieresc, arătînd că „instrucția oficială actuală produce mai înainte de toate conservarea stării actuale”. Ca și în „Sovremennik” aci au fost criticate programele școlare și manualele pline de „monstruoșități” științifice și au fost demascați „căldii mascați sub numele de luminători ai tinerimii” care foloseau bătăia drept unică metodă educativă. „Contemporanul” s-a făcut ecoul revendicării democratice a generalizării învățămîntului. Cadrele didactice au primit prețioase îndrumări pentru promovarea unui învățămînt științific, bazat pe însușirea conștientă a cunoștințelor de către elevi: „Mintea copiilor ar trebui deprinsă, cit se poate mai de timpuriu, să nu primească decît lucruri pe care le-a pătruns și asupra cărora a judecat”. „Contemporanul” a demascat morală decadentă a claselor exploatare și a militat pentru educarea unor oameni cinștii, gata să lupte împotriva nedreptății. „Contemporanul” a popularizat la noi operele unor scriitori lăpătători ca Pușkin, Nekrasov și alții. La împlinirea unui an de la moartea lui Cernișevski, „Contemporanul” a publicat un articol plin de dragoste pentru „marele căuțetor rus”.

„Contemporanul” a avut o uriașă influență asupra cadrelor didactice și tineretului studios. Unul dintre elevii care-l citeau pe acuns avea să scrie mai tîrziu: „Contemporanul era evanghelia acelei vremi”. Elevul acesta se numea Jean Bari.

1881

„Într-o veche căsuță de pe dealul Sărării, mai multe persoane s-au strîns în jurul unei mese. Sînt membri ai cercului socialist din Iași — învățători, profesori, studenți și elevi — dintre care mulți au fost dați afară din învățămînt cu citeva luni înainte, pentru încercarea de a sărbători a 10-a aniversare a Comunei din Paris. De zile întregi ei frămîntă aceeași problemă: cum trebuie să arate revista pe care vor scoate, ca s-o folosească drept armă împotriva decăzutei culturi oficiale. De data aceasta sînt cuprînsi de un entuziasm cu totul îndreptățit: au găsit modelul pentru revista pe care o vizează. Pe masă se află colecția revistei ruse „Sovremennik”, apărută la Petersburg între 1836—1866 și condusă de Cernișevski. Fiecare articol din revista rusă le stîrnește aceeași exclamație: „Și noi va trebui să scriem despre această problemă”.

— Dar ce însemnă „Sovremennik”? — întreabă un elev.

— „Contemporanul”!

— Ce titlu minunat pentru revista noastră!

Curînd, pe poarta căsuței din Sărării apărură o tablă pe care sta scris „Revista Contemporanul”. Timp de 10 ani revista socialistă din Iași a făcut reșchizitorul învățămîntului burghez-mosieresc, arătînd că „instrucția oficială actuală produce mai înainte de toate conservarea stării actuale”. Ca și în „Sovremennik” aci au fost criticate programele școlare și manualele pline de „monstruoșități” științifice și au fost demascați „căldii mascați sub numele de luminători ai tinerimii” care foloseau bătăia drept unică metodă educativă. „Contemporanul” s-a făcut ecoul revendicării democratice a generalizării învățămîntului. Cadrele didactice au primit prețioase îndrumări pentru promovarea unui învățămînt științific, bazat pe însușirea conștientă a cunoștințelor de către elevi: „Mintea copiilor ar trebui deprinsă, cit se poate mai de timpuriu, să nu primească decît lucruri pe care le-a pătruns și asupra cărora a judecat”. „Contemporanul” a demascat morală decadentă a claselor exploatare și a militat pentru educarea unor oameni cinștii, gata să lupte împotriva nedreptății. „Contemporanul” a popularizat la noi operele unor scriitori lăpătători ca Pușkin, Nekrasov și alții. La împlinirea unui an de la moartea lui Cernișevski, „Contemporanul” a publicat un articol plin de dragoste pentru „marele căuțetor rus”.

„Contemporanul” a avut o uriașă influență asupra cadrelor didactice și tineretului studios. Unul dintre elevii care-l citeau pe acuns avea să scrie mai tîrziu: „Contemporanul era evanghelia acelei vremi”. Elevul acesta se numea Jean Bari.

Am înșirat doar cîteva fragmente izolate din istoria învățămîntului nostru. S-au scris numeroase alte pagini despre roadele pe care le-a dat școlii prietenia cu poporul rus. Ce mai luminoasă dintre aceste pagini o scriu astăzi cadrele didactice ale regimului democrat popular, care — urmînd exemplul colegilor sovietici — îi cresc în școală pe constructorii și apărătorii de mîine ai socialismului.

MIRCEA ȘTEFAN

Din toată inima

(Urmare din pag. 1)

În cancelaria profesorilor — aici și cancelaria este ocupată în aceste zile — școlărița Mihaela Călin repetă, îmbujorată de emoție, în prezența profesoarelor de muzică Lucia Gurlea și Constanța Lungu, un eseu cu totul necunoscut.

— E compoziția proprie a Mihaelei, scrisă în cîntecul lui prieteniei — răspund profesoarele, nu puțînd mîndrie, întrebările mele.

Undeva, într-una din clasele a zecea, trei elevi stau în ștat, în fața a trei scrisori pe a căror primă pagină citesc: „Doroghie druzia...”

— Dorim din toată inima să ne facem prietene la Moscova — mi-au spus ele, să corespondăm, să ne trimitem vești...
Le-am lăsat să continue. De bună seamă că scrisorile acestea vor arăta prietenelor moscovite nu numai cunoștințele din ce în ce mai temelnice de limba rusă ale elevelor din România, ci vor purta și o parte din căldura sufletului lor curat și tîndr.

V. I. Lenin și N. K. Krupskaya în orașul Gorki.

ECOURI ale Marelui Octombrie în rîndurile învățămîntului nostru

Valul revoluționar care a urmat Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și care a cuprîns și țara noastră a avut un larg răsunet în rîndurile cadrelor didactice. Adînc nemulțumire de situația lor profesională și materială, cadrele didactice pornesc mari acțiuni revendicative, promovînd ideal înalte privind rezolvarea problemelor de învățămînt și educație.

Sub influența valului revoluționar cadrele didactice de toate categoriile păsăse pe calea organizării unei mari asociații: „Federația corpului didactic”. La început, această asociație părea că se va îndrepta spre o luptă comună cu toți funcționarii și apol cu toți salariații muncitori. Lucrurile nu s-au dezvoltat însă în această direcție. Partidele burghez-mosieresc de toate nuanțele, văzîndu-se amenințate, au folosit toate mijloacele pentru a distruge mișcarea începută și au pus mîna pe conducerea asociațiilor lor pedagogice și a școlilor acestora. Elementele oportuniste introduse în conducere au paralizat acțiunea, descărcînd și îndepărțînd elementele cinștite de la luptă susținută.

Cu toate manevrele acestor conducători, sub presiunea mișcării de jos a cadrelor didactice, în deciziunile votate la diferitele congrese care au avut loc între anul 1919—1924 au fost înscrise idei înalte care priveau organizarea și conținutul învățămîntului. Aceste decizii deosebite, în general, de la stabilirea rolului pe care îl aveau cadrele didactice — în con-

dițiile sociale și politice de atunci — în ridicarea nivelului cultural al populației muncitoare. La Congresul al XI-lea al învățătorilor, care a avut loc între 15-17 aprilie 1920, precum și la cel următor (4-5 mai 1921), sînt exprimate unele desiderate care priveau organizarea învățămîntului. Inscrise în revendicările programatice ale mișcării muncitorești și care s-au realizat doar azi, în statul de democrație populară, sînt citeva din cele mai importante: unificarea și democratizarea învățămîntului primar — care să devină obligatoriu pentru toți copiii; copiii săraci să fie ajutați „cu tot ce le trebuie pentru a putea fi puși în situația de a urma școala”. O problemă mult dezbătută aproape la toate congresele cadrelor didactice și formulată în rezoluțiile votate este aceea care privea la egalizarea școlilor.

Semnificativ este faptul că la Congresul învățătorilor ardeleni, care s-a ținut la Cluj în anul 1922, în moțiunea votată se cere etalizarea învățămîntului „...avînd în vedere că în veacul al 20-lea sistemul de educație și instrucție nu mai poate fi determinat de prejudecăți confesionale” (Revista generală a învățămîntului nr. 4 — martie 1924). În deciziunile votate la Congresul al XI-lea (1920) se cere ca „învățămîntul să se predă numai în școlile publice, pentru dispariția spiritului de castă (bozați, nobili etc)”. Și cu privire la discutarea lecțiilor învățămîntului primar-normal (1924), multi învățători și profesori s-au ridicat împotriva spiritului religios care a fost

pus la baza conținutului învățămîntului primar.

Situația învățămîntului și a cadrelor didactice în urma războiului devenise extrem de zăra. Îndosebi învățătorii de la sate, care aveau salarii foarte mici, trăiau într-o neagră mizerie. În general, cadrele didactice erau pușe în inferioritate față de alte categorii de salariați publici (magistrați, ofițeri), de care staturul burghez-mosieresc avea mai mare nevoie pentru reprimarea maselor agitate și nemulțumite. În Arhiva Ministerului învățămîntului găsim, încă din 1918, numeroase memorii ale învățătorilor și profesorilor din diferite colțuri ale țării, adresate fie ministerului, fie unor deputați. Prin aceste memorii învățătorii cer îmbunătățirea situației lor materiale, devenită insuportabilă. În memoriile învățătorilor din Burdujeni, bunăoară, se arată: „...N-avem cu ce ne îmbrăca... sîntem amenințați de a nu avea cu ce intra în clasă... oare mai putem munci cu dragoste și rîvnă cînd stomacul ne este gol, cînd sîntem neîmbrăcați și fără ghete, cînd simțim noaptea se frămîntă în dezlegarea problemelor cum am putea hrăni astfel guri flămînde din jurul nostru și care mereu strigă mîncare?” (Arhiva Ministerului Învățămîntului, Dosar 26/5/1918).

Acțiuni energice sînt întreprinse în vederea îmbunătățirii situației materiale a cadrelor didactice. În deciziunile Congresului al XII-lea (1921) se arată, între altele: „...dacă statul

nu satisface această cerere (îmbunătățirea salariilor, n. n.), congresul, prin înțelegerea de învățătorii Florența Sîndic din comuna Clejani, județ Viasoa, că „înstînzînd țărani împiedicați de aplicarea legii agrare”. Revisorul școlilor din județul Viasoa, înscriș în anchetarea cazului, raportează mișcările fiind prezente peste 100 inși, aflat prieten cî și neprieteni ai învățătorilor, mi-am făcut convingere deplină că învățătorul nu este vinovat în chestiunea ce i se impută. Din contră, el este un om cinșt și cinșt și se așază interesul unde va cere trebunja, s-a achitat de înscrișarea ce i-au dat-o consenții săi, lucru de care ei sînt foarte mulțumii. Alt numai că el apărînd interesele sîntenilor a căzut în conflict cu ei și firea, cu unul din proprietarii locali expropriat...” (Arhiva Ministerului învățămîntului Dosar 55/1919).

Învățătorii din comuna Bălești, Jud. R. Sărău, este anchetat pentru că a înfruntat-o pe prințesa Sutoz, învățătoarea din comuna Golești, Slobozia, Grădăștea, Costieni și Vișani sînt denunțați ca fiind „propagandă anarhică contra guvernului” (Arhiva Ministerului Învățămîntului, Dosar 128/65 din 1920).

Ministerul Instrucțiunii, P. P. Negulescu, lînd cuvîntul la congresul învățătorilor din 15-17 aprilie 1920, atrage atenția că unii dintre membrii corpului didactic îndrumăse pe țărani la mîncare și pe mîncare de masă și anunță că se vor lua măsuri împotriva lor.

Cu toate acestea, învățămîntul nostru se înlimbează. Multi învățători și profesori sînt atrași la mișcarea muncitorească revoluționară. Sînt cunoscute acțiunile profesorilor P. Constantinescu-Iași și M. Cruceanu — vechi militanți ai mișcării muncitorești revoluționare — care luptă cu curaj în presa de partid pentru democratizarea învățămîntului și apărarea cadrelor didactice. Soșese denunțuri la Ministerul Instrucțiunii împotriva învățătorilor din Băicoi și Cîmpina, pentru motivul că fac propagandă socialistă, iar învățătorul I. Popescu din comuna Sălciești (Prahova) este arestat deoarece a instigat la lărgirea funcționarilor C.F.R. (Dosar nr. 128/5/1920). Este semnificativ faptul că împotriva învățătorilor se ridică și un raport adresat Ministerului Instrucțiunii de către societatea contra-

ALEGERILE DE PARTID

Importante măsuri în sprijinul școlii

(Urmare din pag. 1)

De curînd, la școala medie nr. 7 din Capitală a avut loc adunarea generală a organizației de partid pentru darea de seamă și alegeri. Aceasta a fost un prilej de analiză serioasă, făcută cu spirit de căutare, de a muncii desfășurate de comișii în ultimul an, de trecere în revistă a realizărilor dar și de scoatere în evidență a neajunsurilor și a cauzelor ce le-au determinat.

Adunarea generală a subliniat marea însemnătate pe care o are învățămîntul politic pentru ridicarea întregului nivel al muncii din școală. S-a arătat — în darea de seamă prezentată de birou, ca și în cele spuse de participanții la discuții — că majoritatea cadrelor didactice din școală — membri și membri de partid au participat pat regulat la cursurile organizate în cadrul învățămîntului politic și au studiat cu seriozitate. Pe lângă aceasta au fost organizate, cu sprijinul comișiiștilor din școală, conferințe despre „Rolul intelectualilor în viața politică a statului nostru”, „Literatură pentru tineret”, „Folosirea energiei atomice în scopuri pașnice” etc., precum și unele dezbateri în jurul unor probleme privitoare la teme variate legate de activitatea instructiv-educativă ca analiza plantelor, fotosinteza, analiza textelor literare, educația multilaterală a elevilor, căile și mijloacele educației prin muncă etc.

Organizația de partid și-a îndreptat îndeosebi atenția asupra problemelor concrete ale muncii comișiiștilor, asupra procesului de învățămînt. Astfel, întru ședîntă a organizației de partid s-a dezbătut referatul „Cum își desfășoară comișiiștii din școală activitatea instructiv-educativă” și s-au luat măsuri menite să ducă la îmbunătățirea acestei activități. Asemenea măsuri a fost întărirea colaborării între biroul organizației de bază și conducerea școlii. A coordonat activitatea școlii tot mai însemnat, biroul organizației de partid a analizat în citeva ședînte lărgite activitatea cadrelor didactice care predau limba romină, științele naturale, geografia etc., a propus comitetului de instituție să organizeze schimburi de experiență între profesorii de aceeași specialitate sau specialități înrudite etc. De asemenea, biroul a sprijinit munca profesorilor în vederea politehnizării învățămîntului, i-a ajutat să organizeze mai bine lucrările practice, excursiile în întreprinderi etc. Ca urmare, activitatea pedagogică s-a îmbunătățit. Profesorii comișiiștii M. Movileanu și Elena Bucur, care predau științele naturale, s-au preocupat în mod deosebit de transmiterea sistematică a cunoștințelor teoretice, de legarea acestora de practică. Sub îndrumarea lor elevii au executat unele experiențe interesante (iarovizări, butășiri, determinarea puterii de germinare a semințelor, înmugurirea vegetativă a plantelor la colțul viu sau pe lotul școlii) și au confecționat unele unelte agricole. Sub conducerea profesorilor de specialitate elevii execută lucrări instructive în atelierul de lăcătușerie și de țîmpărie ale școlii, dobîndîndu-și temelnic deprinderi de muncă practică.

Ma mulți vorbitori, printre care tov. Isabela Avramescu, Vasile Popescu, Emilian Blănaru, au arătat că și succesele obținute în

educarea comișiiștilor a elevilor se datorează în mare măsură sprijinului primit din partea organizației de partid. Profesorii comișiiștii au folosit orele educative, serate literare, vizitele în întreprinderi, excursiile în țară pentru a forma elevilor lor convingeri comuniste, pentru a le dezvoltă dragostea față de patrie, față de cei ce muncesc. Ei au antrenat în această activitate pe toți pedagogii școlii, pentru a determina astfel ridicarea generală a nivelului muncii.

O preocupare de seamă a organizației de partid a fost și îmbunătățirea activității organizațiilor de pionieri și U. T. M. din școală. „Profesorii comișiiștii au sprijinit munca de pregătire a alegerilor în cadrul organizațiilor de tineret”, a arătat în adunare tov. Viorica Leac, directoarea adjunctă a școlii. Datorită acestui fapt, în colectivele de conducere ale claselor au fost aleși cei mai buni pionieri și utemiști. S-a îmbunătățit și colaborarea dirigîntilor cu conducerea organizației U. T. M., profesorii s-au sprijinit mai mult ca în trecut pe inițiativa și opinia colectivului de elevi.”

Numeroși tovarășii care au participat la adunare au vorbit despre necesitatea unei preocupări mai largi a organizației de partid pentru propaganda pedagogică în rîndurile părinților și pentru strîngerea legăturilor între școlii și familiile. Anul acesta, ce drept — a subliniat în cuvîntul său tov. Elena Bucur — organizația din școala noastră a dat mai multă atenție acestor probleme. Totuși este necesar să ne îmbunătățim și mai mult munca în această privință.”

Subliniind succesele obținute, o serie de participanți la discuții, ca tov. M. Mihailescu, B. Zilberstein și alții au arătat totodată, pe bună dreptate, că biroul organizației de partid n-a analizat întotdeauna în adîncime problemele legate de procesul instructiv-educativ, ceea ce a făcut ca unele măsuri luate de acesta să fie formale. De asemenea, s-a subliniat că biroul organizației de partid a neglijat instructivă munca de agitație vizuală și n-a tras întotdeauna la răspundere tovarășii care au subapreciat activitatea obștească. O lipsă criticată cu acutitate de majoritatea participanților la discuții a fost slaba preocupare a biroului organizației de partid pentru primirea de candidați. În ultimul an în organizația de partid a școlii au fost primii numai doi candidați de partid, deși printre cadrele școlii sînt mai mult tovarășii demni de a intra în rîndurile partidului.

Adunarea organizației de partid de la școala medie nr. 7 din Capitală s-a caracterizat printr-o participare activă a comișiiștilor la discuții, printr-o spirit critic și autocritic. Aproape că n-a rămas vreo problemă mai importantă din viața școlii care să nu fi fost dezbătută în această adunare, iar hotărîrea ei, adoptată în unanimitate, prevede măsuri ce vor contribui, fără îndoială, la îmbunătățirea continuă a vieții de partid și a muncii profesionale a comișiiștilor.

În noul birou au fost aleși tovarășii cu merite în munca profesională și obștească. În prima ședîntă noul birou a ales ca secretar pe tov. Nicolae Băicoiu.

ELENA BĂILESCU
membră în Comitetul rațional P.M.R. „I. V. Stalin” din orașul București

Instrucțiunile mai precizează că școlile mai mici sau școlile stătești pot fi patronate și de către instituțiile de învățămînt superior, școlile medii sau școlile pedagogice din centre mai mari. Patronarea, în acest caz, poate fi înfăptuită prin participarea cadrelor didactice și de conducere la lecții, ședînte metodice, consilii pedagogice, conferințe de producție, schimb de experiență, ajutorarea cu material didactic și altele.

Pentru traducerea în viață a tuturor acestor măsuri, Consiliul Central al Sindicatelor a elaborat un îndrumar privind organizarea și funcționarea comișiei cu problemele de învățămînt de înaltă calitate de întreprinderi, instituții, G.A.S. și S.M.T. Stabilind modul de organizare a comișiei, îndrumarul arată în ce constau sarcinile acesteia (ajutorarea copiilor ai căror părinți au greutăți materiale, grija pentru școlarizarea, frecvența regulată și situația la învățătură a copiilor de muncitori, aplicarea măsurilor privind patronarea școlilor, sprijinirea școlii în organizarea timpului liber al elevilor, asigurarea odihnei copiilor muncitorilor din întreprinderi, propaganda pedagogică, învățămîntul șeral, participarea copiilor de muncitori la examenul de burșă în vederea intrării în învățămîntul superior), precum și mijloacele prin care aceste sarcini se pot realiza.

Acest complex de măsuri, ce reflectă grija regimului nostru democratic-popular pentru problemele învățămîntului, are o importanță deosebită pentru școlii. Sprijinul material acordat școlilor de către întreprinderi și de către cadrele didactice posibilitatea să pornească cu multă hotărîre pe calea politehnizării învățămîntului, să ridice nivelul predării lecțiilor, să lucreze în condiții mai bune. Totodată, propaganda pedagogică în rîndul muncitorilor va determina intrarea legăturilor școlii cu familia, antrenarea părinților în lupta pe care cadrele didactice o duc pentru îmbunătățirea frecvenței și disciplinei, pentru ridicarea nivelului la învățătură al elevilor, pentru întărirea muncii educative.

Vești din muncă sindicală

(Urmare din pag. 1)

La comitetul sindical din Ploiești se găsește un dosar cu scoarțe subiri, albastre, care cuprind planul de muncă al comitetului în întîmpinarea Congresului S.M.I.C. Rîndurile corecte, frumos alinate, nu pot să spună prea multe. Ele sugerează însă ideea unor strădării izvorite din dorința de a realiza lucruri noi, care să îmbogățească munca obișnuită. Dar, lășînd deoparte planul și cîntînd faptele, rodul acestor strădării începe să se vadă în contururi sigure și precise. Timp de 30 de zile, în 7 școli din Ploiești cadrele didactice au întreprins o acțiune de documentare, studii o culgere de articole din presa sovietică. Profesorul A. Circiumaru, președintele comitetului sindical a împărășit profesorilor din Ploiești cele văzute în Uniunea Sovietică și lucrurile noi aflate de la pedagogii sovietici.

În scurt timp, în cîntecul Congresului se va da în folosință cadrele didactice din Ploiești un grup de locuințe ridicate prin grija sindicatului.

(După corespondențele primite de la tov. O. Ștefănescu, I. Birna, I. Pențeș și H. Șaicu).

Partidul atrage atenția învățătorilor și profesorilor asupra faptului că trebuie să-și schimbe întregul con-

La Institutul de semiconductori al Academiei de științe a U.R.S.S. Studiul interacțiunii semiconductoarelor cu conductibilitate „pozitivă” și „negativă”.

La cea de a 40-a aniversare a Marelui Octombrie ȘTIINȚA SOVIETICĂ

Dintr-o convorbire cu acad. A. Nesmeianov, președintele Academiei de Științe a U.R.S.S.

Incă din primele zile ale puterii sovietice, fondatorul statului sovietic, V. I. Lenin, a dat un impuls energetic dezvoltării științei. S-au organizat o serie de institute de cercetări, s-au luat măsuri pentru pregătirea noilor cadre științifice.

În anul 1919 cercetătorul P. Lazarev a început să studieze, din inițiativa lui Lenin, anomalia magnetică de la Kursk, studiu care a dus în zilele noastre la descoperirea unor bogate zăcăminte de minereu de fier. Pe baza cercetărilor efectuate începând din anul 1921 în peninsula Kola de către A. Fersman, care au scos la iveală zăcăminte de apatită, nefel și alte bogății minerale, a crescut o puternică industrie. Expedițiile științifice ale lui N. Kurnakov au permis crearea unor puternice combinăți chimice. Teoria lui I. Gubkin despre rolul factorilor tectonici și litologici în formarea zăcămintelor petrolifere a determinat înflorirea celui de al doilea Bakū. Cercetările biocimice ale lui A. Bah și ale școlii lui au fost larg folosite în industria sovietică piscicolă. Lucrările lui N. Zelinski asupra chimiei hidrocarburilor au

dat o bază științifică proceselor de prelucrare a petrolului. Cercetările lui A. Favorski și S. Lebedev asupra hidrocarburilor nesaturate au dus la crearea industriei cauciucului sintetic. Studiul de către A. Arbuзов a chimiei fosforului a avut o foarte mare însemnătate în acest domeniu principal al chimiei.

În prezent, savanții sovietici iau parte activă la dezvoltarea unor raioane ale U.R.S.S. deosebit de valoroase din punct de vedere economic. Studiul complex al acestora a permis rezolvarea pe baze științifice a unor astfel de sarcini grandioase cum sînt crearea noi baze carbo-nilice, metalurgice la răsărit de lacul Baikal sau dezvoltarea forțelor productive în bazinul râurilor Amur și Bolșoi Turgai din raionul Angaro-Enisei. Un eveniment foarte semnificativ, care caracterizează nivelul extrem de înalt al organizațiilor industriale și economice a întinselor și bogatelor raioane din nord-estul țării, este crearea filialei Academiei de științe a U.R.S.S. din Siberia.

Știința sovietică a adus o uriașă contribuție la progresul tehnic al țării noastre. Dezvoltarea impetuoa-să a tehnicii rachetelor în U.R.S.S. se datorează în mare parte lui N. Tjolokovski, care a pus bazele teoriei mișcării reactive, cit și cercetătorii lui N. Jukovski și S. Ciapighin. Pe liniile aeriene zboară astăzi expresul aerian TU-104 și noi tipuri de avioane sovietice cu reacție. Savanții sovietici au creat pentru prima oară racheta balistică intercontinentală.

Studiul de aerodinamică superioră ale atmosferei cu ajutorul rachetelor a început în U.R.S.S. în anul 1947. S-a realizat o rachetă special adaptată, care permite obținerea unor date asupra situației atmosferice la înălțimi pînă la 100 de kilometri. Apoi au fost puse la punct rachete speciale, care au început să fie folosite în cercetările sistematice asupra atmosferei. Confrontarea datelor privind atmosfera superioară obținute cu ajutorul rachetelor, cu manifestarea activității solare a elucidat o serie de fenomene geografice.

Întreaga lume este în aceste zile emoționată de evenimentul care — se poate spune cu curaj — a deschis o nouă eră în istoria științei. Satelitul artificial al Pământului, semnalele emise de el, pe care le prind stațiunile de radio de pe toate continentele sînt o nouă mărturie a înfloririi luminoase a științei și tehnicii sovietice.

Vorbind despre aceste cuceriri ale ultimilor ani trebuie să remarcăm că aici este vorba nu despre o oarecare descoperire sau descifrare a unui secret, așa cum adesea își închipuie un nespecialist, ci despre o înaintare gigantică, bine organizată și rapidă a întregului front al științei.

Astfel, o mare însemnătate a avut descoperirea efectului Vavilov-Cerrenkov. Academicianul J. Kurcea-tu a stabilit izomerul nuclear elementele radioactive create artificial. Elaborarea noilor principii de accelerație și crearea puternicilor accelerației ai particulelor elementare fac cîștigurile fizicienilor sovietici. Actualmente, la toate accelera-torele în funcțiune și în construcție

cu o energie de peste 100 milioane de electronvolți se folosește metoda „autofazării”, descoperită de către savantul sovietic V. Veksler. Pe același principiu se bazează cel mai mare accelerator de protoni din lume, cu o energie pînă la 10 miliarde de electronvolți, pus în funcțiune în anul acesta la Dubno (U.R.S.S.).

Construirea reactorilor nucleari a dat posibilitatea să se organizeze producția de izotopi radioactivi, care și-au găsit o largă și variată aplicare ca izvor al radiațiilor penetrante și ca atomi „marcați”. Astfel știința a primit un instrument puternic de cercetare a complexelor procese ale naturii și tehnicii. Cu ajutorul acestei metode s-au obținut într-un timp scurt rezultate de o excepțională însemnătate într-o serie de ramuri ale științei.

O mare realizare științifică în domeniul radiofizicii a fost descoperirea în anul 1944, de către E. Zavoiski, a fenomenului rezonanței paramagnetice. Pe această descoperire se întemeiază o nouă metodă de cercetare, cu ajutorul căreia se pot stabili exact o serie de constante nucleare și se pot doborînd date valoroase cu privire la natura legăturilor chimice și la structura moleculară.

Una dintre cele mai însemnate cuceriri științifice în domeniul unei tinere ramuri a științei — radio-spectroscopia — este crearea generatorilor moleculari, realizată independent la Institutul de fizică al Academiei de științe a U.R.S.S. și la Universitatea Columbia din S.U.A. Acest aparat, bazat pe folosirea oscilațiilor proprii ale moleculelor, prezintă un mare interes pentru comunicațiile prin radio, pentru radionavigație și pentru serviciul meteorologic.

Încă din primii ani ai puterii sovietice s-au desfășurat la Institutul fizico-tehnic din Leningrad, din inițiativa lui A. Ioffe, cercetări asupra semiconductoarelor. Pe baza aparatelor termoelectrice create de el pentru obținerea energiei electrice, a refrigerării, termoficării etc. se construiesc acum termogeneratoarele pentru aparate de radiorecepție și pentru stațiunile de radio, o serie de instalații refrigerante și termice pentru radiotehnică, meteorologie, biologie, agricultură și pentru scopuri casnice. Se lucrează diferite tipuri de frigorigere casnice, un generator solar de energie electrică și multe altele.

Successese obținute în domeniul fizicii și, în primul rînd, în domeniul teoriei atomului și moleculei au dus, împreună cu dezvoltarea noilor metode fizice de cercetare, la apariția acelei ramuri din chimia fizică care a primit denumirea de fizică chimică. În U.R.S.S. cea mai mare contribuție la dezvoltarea fizicii chimice a fost realizată de școala academicianului ... Semenov, apărută în cadrul Institutului fizico-tehnic din Leningrad. Întreaga teorie a reacțiilor în lanț în chimie creată de către V. Semenov a fost de fapt repetată mai tîrziu de către fizicieni, la crearea teoriei procesului dezagregării în lanț a carburanților nucleari.

Creșterea volumului lucrărilor științifice de cercetare în U.R.S.S. poate fi apreciată după faptul că în cei 40 de ani ai puterii sovietice numărul colaboratorilor Academiei de științe a U.R.S.S. a crescut de peste o sută de ori, bugetul de aproape 1000 de ori, iar publicarea lucrărilor științifice a ajuns la 29.000 de coli de autor în 1956 față de 527 de coli în anul 1917.

Infaptuirea creatoare și consecventă a politicii naționale leniniste a dus la înflorirea științei în întreaga țară. Cele treisprezece Academii de științe din republicile uni-onale s-au transformat în puternice centre de cercetare științifică, care au dat lumii descoperiri de însemnătate primordială. Un nou stimul pentru dezvoltarea cercetărilor științifice locale l-a constituit largirea drepturilor republicilor uni-onale în conducerea economiei. Aceasta are urmări pozitive asupra dezvoltării științei. Lucrările Academiei republicane și ale filialelor Academiei de științe a U.R.S.S. au ajutat la statornicirea unor noi raioane importante de dezvoltare economică.

Armata de multe mii de savanților sovietici întîmpină cea de a 40-a aniversare a Marelui Octombrie cu mari și glorioase cuceriri.

Gazeta Învățămîntului

COLEGIUL REDACȚIONAL: Maria Banuș, Petre Drăgoescu, Ion Dragu, Emilia Mănăc, Ludovic Nagy, Ion Nistor, Nicolae Sipoș.

CRISTINA HERRERA

Viață de luptă

Nu de mult a avut loc la Moscova o emoționantă întîlnire a veteranilor muncii pedagogice. Profesori bătrîni, care din primele zile ale marelui Octombrie și-au legat soarta de puterea sovietică, s-au întrunit spre a-și împărtăși amintiri despre glorioasele zile ale trecutului.

O bună parte dintre profesorii care au participat la această întîlnire și-au amintit încă înaintea revoluției. Mulți dintre ei au luptat pe baricade pentru puterea sovietelor. Sînt oameni crescuți de revoluție.

Mihail Babuşev are acum 73 de ani, dar nu părăsit munca pe care o iubesc: a trăit istoria la una din școlile regiunii Riazan. Acela treisprezece ani cînd a sosit la Petersburg, unde a intrat ca ajutor la o pulberărie. Încă de pe atunci cîștigă să devină profesor și a luptat din greu ca să-și îndeplinească acest vis.

Tînărul profesor n-a pierdut însă legătura cu uzina, cu vechii lui prieteni. În zilele furtunoase ale lui Octombrie, el a păzit împreună cu muncitorii, din încredințarea comitetului revoluționar, pulberăria și a luat parte la asaltul Palatului de lărnă. De citeva ori a izbutit să-l vadă și să-l audă pe Vladimir Ilici Lenin.

După revoluție, Mihail Babuşev a lucrat la Volokolamsk, la secția de învățămînt public, a fost profesor, apoi organizator al secției județene a „Uniunii profesorilor internaționaliști”.

Ioan Șurov, profesor la școala Kiselev din raionul Kazanski, regiunea Kalinin, n-a participat la întîlnire, dar cite n-ar fi putut el să povestească despre zilele luptei revoluționare?

Acum Șurov este membru de onoare al colhozului „9 Septembrie”, secretar al organizației de partid din colhoz, deputat în societatea sîntesc. El desfășoară o muncă intensă ca propagandist și organizator. Dar în trecut?

În anul 1904 avea 15 ani și abia terminase o școală de doi ani pentru învățători. Atunci a început Ioan Șurov drumul greu al învățătorului de la sat.

În anii primului război mondial a fost chemat sub arme. Pe front a participat la munca revoluționară, a fost ales membru al comitetului de soldați. În timpul luptelor din Octombrie, Ioan Șurov a condus un transport de puști-mitraliere ale Diviziei Roșii.

Dar nici atunci, în zilele luptelor, Ioan Șurov nu și-a uitat profesia. El și-a învîșă să scrie și să citească pe fîșii de hîrni care hotărîseră să lupte pentru o viață nouă. La Smolensk a creat un mare cor al Armatei Roșii, care dădea reprezentanți în unitățile de pe front.

După războiul civil, întorcîndu-se în satul natal, Ioan Șurov a organizat o școală și a devenit directorul ei. În cînd s-a constituit în sat colhozul „Drujba”, făcîndu-l în unanimitate ca președinte pe directorul școlii.

Învățător la o școală primară tătara, Hainula Aituganov a format detașamente de aragăi și țărani săraci care luptau împotriva chiaburilor și speculanților ce suțineau pe gardiștii albi din spațiile frontului. Răscola a fost înăbușită de către unitățile Armatei Roșii, cu sprijinul țărănilor săraci și mijlocași.

Acum, învățătorul Hainula Aituganov are 86 de ani. El trăiește la Kazan, capitala R.A.S.S. Tătara. Eluși un adesea să-l vadă pe învățătorul lor drag.

La războiul civil a participat și

Aleksandr Velikanov, învățător într-un sat din Solodarsk, regiunea Gorki. El a intrat în rîndurile Armatei Roșii încă din primele zile ale Revoluției din Octombrie. Aleksandr Velikanov a luptat pe fronturile de la Don, Astrahan și Ural, a făcut parte din divizia condusă de legendarul comandant de oști Ceapacov.

Numele acestui învățător este bine cunoscut departe de marginea regiunii Gorki. El este autorul multor cărți atractive pentru copii. Nu de mult s-a publicat cartea lui „Oameni drumurilor de front” care vorbește despre Marele Război pentru Apărarea Patriei.

La întîlnire profesorii și-au amintit și de tovarășii lor care au căzut eroic în vremurile grele ale luptei pentru apărarea tinerei republici.

Întregul popor sovietic veneratează memoria tinerei învățătoare Tatiana Solomaha, ucisă de către gardiștii albi în anul 1918. Ea s-a născut în stanița Popilnaia, raionul Otradnensk, jînutul Krasnodar. Părinții ei erau învățători. La tatăl Tatiane veneau adesea refugiați politici. Seară după seară ei vorbeau despre viața grea a poporului. Spusele lor, exemplul personal al tatălui ei — participativ activ al revoluției din 1905 — au exercitat o puternică influență asupra conștiinței tinerei fete. Ea a hotărît să lupte pentru fericirea poporului. Terminînd clasa a șaptea a gimnaziului, Tatiana Solomaha a devenit învățătoare la școala staniței.

Încă din copilărie de revoluție din februarie Tatiana Solomaha a intrat în partidul bolșevic și a fost delegată la prima conferință regională de partid. După revoluție a fost numită comisar pentru problemele aprovizionării.

În Ucraina se desfășura războiul civil. Tatiana Solomaha plecă din stanița, împreună cu un detașament de partizani. În timpul unei lupte, bolnavă de tifos, ea căzu în mîinile gardiștilor albi. Chinuții cumpliti de către călăii albaștri, ea nu și-a pierdut curajul, n-a plîns, n-a cerut iudare.

În noaptea de 7 noiembrie 1918, albaștrii au scos din închisoare optsprezece dintre partizanii arestați. Printre ei era și Tatiana Solomaha. În ușa, ea s-a oprit și a strigat către cei care rămăseseră în închisoare: „Adiu, tovarășii, fie ca singele nostru să nu curgă în zadar. În curînd vor veni sovietele!”

Partizanii, fîrîndu-se de mînd, mergeau încet pe ulița pustie și întunecată a staniței. Era frig, sufla un vînt pătrunzător de toamnă. Deodată, în liniștea nopții a răsunat glasul sonor al Tatiane: „Sculăți, voi oropsiți ai vieții!”

Tovarășii ei au început să cînte odată cu ea. Nici pipetele, nici loviturile ofierilor nu i-au determinat pe eroi să amuțescă.

„Voi ne puteți omori, dar puterea sovietică n-o veți putea ucide!” — le-a strigat călăilor Tatiana Solomaha înainte de execuție.

În peste douăzeci și cîeva de ani, în noiembrie 1941, eleva moscovită Zolta Kosmodemianskaia, care a căzut în mîna fiarelor fasciste, și-a dat mîndrul nume de „Tania”, repetînd nemuritoare faptă a tinerei învățătoare.

„La minunata lor întîlnire, profesorii-veterani și-au amintit despre multe fapte glorioase. Că-lina pe care au primit-o în lupta revoluționară ei au păstrat-o pentru toată viața. Au muncit și nuncușca cu însușire, educînd noua generație a Tării Socialismului. Ca și în zilele tinereții, ei sînt indestructibil legați de viața poporului. Ei poartă cu cinste titlul înalt de învățător al poporului.

F. KRECETOVA

30 de zile în România de astăzi

De curînd ne-a vizitat tara, la invitația Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură, învățătoarea chiliană Cristina Herrera.

La plecare, oaspetele chilian a ținut să împărtășească profesorilor și învățătoarelor romine câteva impresii din timpul vizitei în țara noastră.

Că să apreciem progresul realizat de regimul de democrație populară e necesar să ținem seama de perioada scurtă — de numai 13 ani — care s-a scurs de la eliberarea poporului român. În domeniul educației, succesele sînt remarcabile. Asigurarea dreptului la învățătură a avut drept consecință lichidarea analfabetismului și, odată cu aceasta, o mare afluență de elevi în școlile de cultură generală.

În localități unde înainte era numai o școală primară de 4 ani pe o rază de mulți, mulți kilometri, s-au ridicat acum edificii moderne de mare capacitate, în care funcționează școli de cultură generală. Desigur, dezvoltarea învățămîntului a întîmpinat și greutăți materiale, dar pentru a duce la îndeplinire obligativitatea învățămîntului și a nu lăsa în afara lui nici un individ care dorește să-și

completeze educația, profesorii nu au demobilizat în fata greutăților. Un lucru extraordinar — pe care nici un vizitator nu-l poate lăsa deoparte — este optimismul, simțul răspunderii și dragostea cu care profesorii își desfășoară activitatea, fără a-și economisi eforturile în educarea copiilor și a tinerilor.

Cit ne lipsește nouă, profesorilor din America Latină, această încredere și siguranță în viitor!

În același spirit în care și desfășoară munca în școală, îi vedem pe profesori participînd la toate activitățile de cultură și de maselor. În școlile culturalizării poporului sînt create în România nenumărate institutii — biblioteci, muzee, parcuri, case de cultură, palate de pionieri etc.

Aceste ultime două institutii merită să fie subliniate pentru multiplele activități pe care le desfășoară. Prima — numai pentru adulți — cu cercuri artistice, literare, de teatru, dansuri naționale, exerciții sportive etc.; și a doua — cu activități extra-scolare — cu o extraordinară dotare de ateliere și materiale necesare desfășurării activităților în cercurile de pictură, aeromodellaj, radio, dansuri naționale, balet, cor, teatru, creație literară, istorie, geografie, chimie, fizică, biologie, sporturi, jocuri recreative, turism etc.

Vizitele pe care le-am făcut în d. d.

ferite localității, la institutii și organizații, contactul cu muncitorii din uzine, din gospodăriile agricole de stat, din combinătele poligrafice și alte industrii mi-au permis să admir efortul făcut de popor pentru crearea unor condiții mai bune de muncă și de trai. În toate aceste realizări se reflectă spiritul poporului, orientat de partid, de partidul celor ce muncesc.

Mă întorc în patria mea purtînd a-mintirea minunatului peisaj tomatice al Bucureștiului multiplicat de ogîndile lacurilor sale de o extraordinară frumusețe. Cum a putea să nu mulțumesc acestui popor generos, prietenilor care mi-au oferit spontan o plăcută ospitalitate și dragoste frățească? Voi putea oare să-i uit pe tinerii și tineretele din Institutul pedagogic, care mi-au trezit sentimentele cele mai calde? M-am simțit între ei ca în mijlocul propriei mele familii, văzînd neliniștea și preocuparea ce o simt pentru tineretul luptător din țările care trăiesc sub rezimurile de opresiune și dictatură, simțînd în ei o sinceră dorință de înțelegere, pace, prietenie și mîlăsimă — mă de tinerescă veselie din interpretarea cîntecelor și dansurilor din patria lor.

Așa e tineretul român — optimist, vesel și conștient de răspunderea pe care o are, ca luptător pentru marea cauză a păcii.

Aliașul „Să mergem înainte pe calea victorioasă a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie” — editat în R. P. Chineză